

LÜHIKROONIKA

• 5.–7. septembrini toimus Eesti Kirjandusmuuseumis Eesti-uuringute Tippkeskuse üheksas aastakonverents „Perception and performativity in arts and culture in the age of technological change” („Taju ja performatiivsus kuns-

tis ja kultuuris tehnoloogiliste muutuste ajastul”). Kutsutud esinejad olid kultuuriteoreetik Mieke Bal Amsterdami ülikoolist („Theatricality for the world: meeting Don Quijote”), kirjandusteooria professor Marina Grišakova Tartu Üli-

koolist („Cinematic Realism and Digital Artifice”) ja professor Władysław Chłopicki Krakówi Jagiello ülikoolist (astus üles Arvo Krikmannile pühendatud ettekandepäeval). Esinesid kultuuriuurijad Lätist, Leedust, Soomest, Indiast, Venemaalt, Bulgaariast, Valgevenest, Poolast, Saksamaalt, Austriast, Rumeeniast, Iirimaalt ja Eestist.

- 7. septembril korraldas Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakond Eesti-uuringute Tippkeskuse aastakonverentsi raames ingliskeelse ettekandepäeva, mis oli pühendatud akadeemik Arvo Krikmanni 80. sünniaastapäevale. Päev algas Arvo Krikmanni isikuraamatukogu avamisega. Ettekanne- tega esinesid Władysław Chłopicki (Jagiello ülikool, „Study of folklore and humour through creative imagination”), Liisa Granbom-Herranen (Turu ülikool, „With sense and sensibility. Academic Arvo Krikmann’s studies in paremiology”), Jonathan Roper (TÜ, „Dictionaries as a source for folklore: Advantages and disadvantages”) ja Sergei Troitski (Sankt-Peterburgi riiklik ülikool, „Between fun, gun and ban. Is parody dangerous for official discourse?”).

- 19. septembril peeti Eesti Teaduste Akadeemia Underi ja Tuglase Kirjanduskeskuse, Heidelbergi Jochmanni Seltsi ja Baltisaksa Kultuuri Seltsi Eestis teadusseminar mõistatuslikust baltisaksa kirjamehest Carl Gustav Jochmannist (9. II 1789 Pärnu – 24. VII 1830 Naumburg). Saksakeelsete lühiettekannetega teemal „Carl Gustav Jochmann, der anonyme Aufklärer aus Pernau” esinesid Jochmanni Seltsi esimees Ulrich Kronauer, seltsi liikmed Markus Käfer ja Horst Gundlach ning UTKK direktor, Jochmanni Seltsi auliige Jaan Undusk.

- 19. septembril toimus Eesti Rahvusraamatukogus eluloopäev „Tartu minu elus”. Astrid Tuisk andis ülevaate eluloovõistlusest „Mälestused Tartust”. Ettekanded pidasid Rein Veidemann („Koht ja kohavaim”), Kaisa Luik („„Minu laulupeo lugu”: mälestuste kogumisaktsiooni ootused ja tegelik-

kus”), Mari Tarand („Tartu ja Tallinna vahel”) ja Jürgen Volmer („Elulookirjutis draamateksti alusena. Filmiprojekt „Kohtumised”).

- 20. septembril tähistasid Emakeele Selts ja Eesti Keele Instituut Tallinnas piduliku kõnekoosolekuga kolme juubelit. Ettekanded pidasid Jüri Viikberg („Paul Kokla 90. Tähelepanuväärse keelemehe tähelepanuväärne tähtpäev”), Reili Argus („Silvi Vare 80. Sõnaperega ja sõnapereta”) ja Lembit Vaba („Enam kui leivatöö. Väino Klaus 70”, vt lk 841–843).

- 24. septembril toimus Tartus Riia-Tartu keeleretke lõpukonverents „Kas siis selle maa keel ...?” Jüri Valge avasõnavõtu järel esinesid Krista Aru (TÜ, „Keel on mõtte ja ilu kodupaik ja luuletaja selle hoidja”), Birute Klaas-Lang (TÜ, „Keelepoliitika sõlmprobleemid rohujuurest riigini”), Tiit Kuurme (TLÜ, „Keel, milles me haridusest räägime”) ja Sandra Oksaar (Jaan Poska gümnaasium, „Eesti keel kirjanduse kaudu väärtushinnanguid kujundamas”).

- 26. septembril korraldas Emakeele Selts eesti keele päeva Paides, mis algas infotahvli avamisega keelekorraldaja Elmar Muugi sünnikohas Eiveres. Ettekannetega esinesid Maire Raadik (EKI, „Keelekorraldaja Elmar Muuk”), Annika Viht (TLÜ, „Usin keelekoguja August Wilhelm Hupel”), Janika Ojamäe (Tabasalu Ühisgümnaasium, „*Lambasihvid, proud ja preilid*. Pöördumisvormid läbi „Tõe ja õiguse” köidete”), Triin Aasa (Koeru Keskkool, TÜ, „Algustäheortograafia muutumine ajas ja tundmine tänapäeval”) ning Jaanus Vaiksoo (kirjastus Ärkel, „Kirjandusteose keelest”). Maire Raadik viis läbi õigekeelsussõnaraamatu töötoa.

- 26. septembril peeti Eesti Kirjandusmuuseumis Akadeemilise Rahvaluule Seltsi kõnekoosolek, mis oli pühendatud Jakob Hurdale, kelle sünnist möödus suvel 180 aastat. Katre Kikas (EKM) pidas ettekande „Moderniseerumine ja/kui valikud. Vaade XIX sajandi lõpukümnendi rahvaluulekogu-

jate modernsususkogemustele". Esineja keskendus valikutele, mida moderniseerumine üksikisiku ette seadis, ning küsimusele, kuid võrd võib neid valikuid arhiivitektide kaudu uurida. Indrek Jääts (ERM) otsis ettekandes „Miks meil ei ole lõunaeesti rahvust?“ vastust küsimusele, kust pärineb ja kui vana on arusaam ühest eesti rahvast (varasema nimega maarahvas), kes kõneleb kaht peamurret (põhja- ja lõunaeesti).

• 27. septembril toimus Tallinna Ülikoolis Emakeele Seltsi korraldusel Euroopa keelte päeva üliõpilaskonverents, kus astusid üles TÜ ja TLÜ üliõpilased.

• 27. septembril korraldasid Eesti Kirjandusmuuseum, Eesti Rahva Muuseum ja Hugo Treffneri Gümnaasium Tartus humanitaarainete õpilaskonverentsi HUNTS 2019. HUNTS on mõeldud 9.–12. klassi õpilastele ja sellega soovitakse laiemalt teadvustada humanitaarainete vajalikkust Eesti riigile ja ühiskonnale. Teist korda toimival konverentsil esines üle 30 koolinoore mitmelt poolt Eestist, kes arutlesid keele, kirjanduse, arhitektuuri, filmi, muusika, pärimuse ning nendega seotuvate teemade üle. Toimus ühisarutelu „Humanitaarteaduste eripära, roll ja väljundid muutuv ühiskonnas“, kus peale õpilaste osalesid TÜ teadlased Riina Oruaas, Sulev Iva ja Ragnar Saage ning Risto Järv Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Rahvaluule Arhiivist.

• 27. septembril toimus Raikkülas mõisapärandi konverents, kus uuriti neid nähtusi eesti kultuuris, mis on meieni jõudnud tänu baltisakslastest mõisnikele, olgu selleks siis lastemängud või laulupeod, millela ei kujuta me oma elu ettegi. Esinesid Reet Bender (TÜ, „Mängime neid mängu jälle. Tuntud ja tundmatud baltisaksa lastemängud ja nende kajastus memuaarides“),

Liina Lukas (TÜ, „Baltisakslased ja eesti luule“), Inna Jürjo (TLÜ, „Mõisapärandi vanimate kihistuste peegeldusi eesti toidukultuuris“), Heiki Pärdi (Eesti Vabaõhumuuseum, „Mõis – maarahva argielu kujundaja“) ja Katrin Välja („Laulupidu kui kultuurilaen baltisakslastelt – kuidas see meieni jõudis?“).

• 30. septembrist 1. oktoobrini toimus Tartus Eesti Võrdleva Kirjandus- teaduse Assotsiatsiooni ning TÜ kirjanduse ja teatriteaduse osakonna 13. rahvusvaheline konverents „Kirjandusteooria, kirjandusuurimise ja -kriitika tänapäevane seisund („keskuse“-välis- tes) rahvuskultuurides“, mis oli pühendatud ülikooli esimesele kirjandusprofessorile, luuletaja Gustav Suitsule. Osales teadlasi Slovakiast, Makedooniast, USA-st, Venemaalt, Brasiiliast, Poolast, Prantsusmaalt, Lätist, Leedust, Itaaliast, Indiast, Ungarist, Albaaniast, Hispaaniast jm. Eesti teadlastest pidasid ettekande Anneli Niinre (Kõvamees), Katre Talviste, Susanna Soosaar, Anneli Mihkelev, Raili Marling, Kaisa Ling, Sven Vabar, Tanel Lepsoo ja Jüri Talvet.

• 30. septembril peeti Tartus EVKA konverentsi raames Gustav Suitsule pühendatud ettekandepäev. Esinesid Elle-Mari Talivee („Eesti kirjanikud ja 1905. aasta tuli“), Lauri Pilter („Õitsilise motiiv Juhan Liivi jutustuses „Vari“ ja Karl Eduard Söödi varase loomeperioodi (1893–1910) luules“), Tanar Kirs („Juhan Liivist Gustav Suitsuni. Luulevõrdlusi“), Hasso Krull („Luxembourgi aias: Gustav Suits ja Euroopa Liit“), Liina Lukas („Gustav Suits, Georg Brandes ja baltisaksa kirjanduskriitika“), Marin Laak („Gustav Suitsu mõjukriitikast“), Mirjam Hinrikus ja Tiina Kirss („Gustav Suitsu kirjandusteoreetilistest ideedest“) ning Arne Merilai („Murulugemine ja peebujutt“).